

[H. P. Johansen.]

sulent for særundervisning til hver amtsrådsreds, men der peges udtrykkeligt på, at der er forskellige måder, spørgsmålet kan ordnes på. Konsulenten kan være en lærer, der for en del har givet afkald på den almindelige skolegerning og altså kun delvis optræder som konsulent, eller han kan være en lærer, der stiller hele sin arbejdskraft til rådighed for denne særundervisning. Der er forskellige muligheder for de lokale myndigheder, d. v. s. for skoledirektionen, til at bestemme, hvorledes sagen skal ordnes, og det samme er tilfældet efter § 26, der handler om ansættelse af konsulenter fra købstæderne. Også her er der peget på forskellige veje, ad hvilke man kan gå. Såvidt jeg husker, er der nævnt ikke mindre end tre muligheder: konsulenten kan udelukkende arbejde med særundervisning eller kun delvis give sig af med denne form, og endelig kan købstadkommunen ordne spørgsmålet og benytte den i amtsråds kredsen ansatte konsulent. Jeg tror, det er helt rigtigt, at lovgivningen på dette område i nogen grad forsøger sig frem. Jeg tror på, at der vil blive opnået betydeligt mere, end der ville være opnået, hvis et stort antal nye stillinger var blevet påbudt.

Men når talen er om særundervisning i denne forstand, opstår der en vanskelighed for landsbyskolen og skolerne i de mindre købstæder, idet der ikke er børnemateriale nok til såkaldt særlige klasser — heldigvis må jeg tilføje. Iøvrigt må jeg sige, at jeg har den erfaring, at man i mindre skoler skal være noget varsom med, jeg bruger med vilje den vending, varsom med at henvise børn til hjælpeklasser eller særundervisning, hvad det nu hedder. Af flere grunde mener jeg man skal være varsom med det. Den enkelte lærer må tage særlige hensyn til disse børn, så godt det kan lade sig gøre, og her vil jeg gerne pege på to ting, som jeg mener skal til, dels dette, at skolen forsynes med materiel, som kan virke fremmende for en sådan undervisning, dels at der afholdes kursus for lærere, og jeg tænker her ikke blot på et enkelt kursus, men på en række kursus gennem måneder. Jeg mener, at det er mindst ligeså nødvendigt, ja måske mere nødvendigt, end at der afholdes kursus i sprog og matematik og andre discipliner. Her ligger der også en stor opgave for de nye konsulenter, og jeg vil gerne føje til, at jeg håber, at man kan finde en praktisk arbejdsform, om jeg så må sige, for de nye konsulenter, thi det skulle nødigt gå sådan, at de nye

konsulenter blev ligesom en slags kontorbestyrere, der i altfor høj grad blot syslede med statistik og kartoteker, indberetninger o. s. v. og kun engang imellem kom på lynvisit i de enkelte skoler. Jeg er overbevist om, at det ville være det allerbedste, hvis disse konsulenter underviste svagtbegavede børn nogle timer om ugen og iøvrigt var rådgivere og vejledere for lærere indenfor deres virkekreds. Jeg mener, det ville være af stor værdi, om konsulenterne selv kunne fremvise et praktisk resultat af deres arbejde, af stor værdi både for dem selv og også for de lærere, som de skal være vejledere for. Når jeg siger dette, er det, fordi jeg ikke regner med, at lovforslaget kommer i udvalg, og derfor er man jo henvist til at synge ud med de ønsker, man har, nu her ved første behandling.

Jeg vil også gerne, inden jeg slutter, med et par ord omtale kapitel 4, der handler om kaldelse og afskedigelse af lærere. Med hensyn til ansættelsen af lærere, som er et af de allervigtigste spørgsmål, skolemyndighederne står overfor, byder lovforslaget jo ikke på store ændringer. Ansættelsen er også fremtidig ligesom nu overladt til de lokale skolemyndigheder. Derimod indeholder § 39 en ændring vedrørende ansættelsen af skoleinspektører, en ændring, som jeg hilser med glæde, og en ændring, som forhåbentlig indirekte vil få betydning for den eksamensfri skole. Jeg tænker her på, at lovforslaget fraviger den nugældende regel, der bestemmer, at ansøgninger om skoleinspektørembede skal forelægges undervisningsinspektionen for mellem- og realskoler til erklæring. Den regel har vi haft hidtil, og den har medført, at det næsten altid var eksamensskolens lærere, der blev skoleinspektører; og det har atter medført, at mange dygtige lærere forlod den almindelige folkeskole og søgte over til eksamensskolen, fordi de ikke ville udelukkes fra disse avancementsmuligheder. Det siger sig selv, at dette var til skade for den eksamensfri folkeskole, der også på denne måde fik ligesom et anden classes stempel hæftet på sig. Nu har man efter min mening, i hvert fald på papiret, taget et skridt i den rigtige retning, og jeg håber, at det vil vise sig, at det også kommer til at gavne den eksamensfri skole; og jeg vil gerne tilføje, at eksamensskolen skal jo nok klare sig; den har i forvejen så mange fordele forud for den øvrige folkeskole.

Endvidere er der afskedigelsesparagrafen, der her fremtræder i en ny og bedre skikkelse, hvilket jeg takker for, og hvilket også var meget påkrævet. Jeg skal minde